

La caça del frau: és de veritat el meu banc qui m'escriu?

Cas pràctic en parelles sobre cinc missatges reals (SMS, correus i notificacions de Bizum) per a distingir quins són intents de phishing i quins són legítims, marcant els senyals d'alarma i decidint què fer en cada cas.

DURADA

50 min · 1 sessió

AGRUPAMENT

parelles amb posada en comú en grup classe

UNITAT 4

El diner i els mitjans de pagament

MATERIALS

- Fitxa amb els cinc missatges anonimitzats (una per parella, inclosos en esta activitat)
- Taula de respostes: frau o legítim? / senyals / què faig
- Pissarra per al recompte final

ENCAIX CURRICULAR · Sabers B.1 · Comp. específiques CE4 · Comp. clau CD, CPSAA, CC

Plantejament

Els diners ja quasi no es toquen: viatgen pel mòbil en targetes, Bizum i apps del banc. Això és molt còmode, però ha obert la porta a un munt d'enganys que busquen furtar-vos els diners o les claus. La unitat ha explicat què és el phishing i com protegir-se; esta activitat vos posa davant **cinc missatges reals** de l'estil dels que rep qualsevol, perquè practiqueu el més útil: parar-se un segon i decidir si punxar o no.

L'objectiu no és espantar-se, sinó entrenar l'ull. Qui sap reconèixer els cinc senyals d'alarma del frau digital no hi caurà, per molt ben fet que estiga l'engany.

Objectius didàctics

- Reconèixer els senyals típics del frau digital (urgència, errors de redacció, enllaços rars, petició de claus, remitent sospitosos).
- Distingir un missatge legítim d'un intent de phishing amb exemples pròxims.
- Decidir l'acció correcta davant un missatge sospitosos (no punxar, no donar claus, verificar pel canal oficial).
- Aplicar les normes bàsiques de seguretat amb mitjans de pagament digitals.

El cas: cinc missatges al teu mòbil

Els missatges són **realistes però inventats** per a l'activitat. Cap entitat real ha enviat estos textos.

1. **SMS:** "BANC: Hem detectat un accés no autoritzat. Confirma les teues dades en les pròximes 2h o el teu compte serà bloquejat: <http://seguridad-banco-cliente.info>"
2. **Notificació Bizum:** "Has rebut un Bizum de 15 € de Laura Pérez. Concepte: entrades concert."
3. **Correu:** "Estimat clietne, la seua targeta a sigut suspesa. Pinche ací per a reactivar-la i introduïska el seu PIN complet i CVV."
4. **SMS:** "El teu comanda de Correus no s'ha pogut entregar. Paga 1,79 € de duana ací: bit.ly/corr-eos-pago"

5. App del banc: “Tens un càrrec de 42,90 € en la teua targeta acabada en 4417. Si no el reconeixes, obri'l des de l'app.”

Passos

- (5 min) Enquadrament.** El professor recorda els cinc senyals d'alarma del frau vistos en la unitat i repartix la fitxa.
- (20 min) Investigació en parelles.** Per a cadascun dels cinc missatges, la parella completa la taula:

MISSATGE	FRAU O LEGÍTIM?	SENYALS QUE EL DELATEN	QUÈ FAIG?
1			
2			
3			
4			
5			

Regla d'or: davant el dubte, **mai es punxa l'enllaç ni es donen claus**; es verifica entrant un mateix a l'app oficial o telefonant al número que ve en la targeta.

- (15 min) Posada en comú.** Cada missatge es comenta en classe. Es vota a mà alçada “frau” o “legítim” abans de revelar la resposta. El professor destaca les pistes: la urgència de l'1, les faltes d'ortografia del 3 (“clietne”, “a sigut”), l'enllaç escurçat del 4, i per què el 2 i el 5 són legítims (no demanen claus ni fiquen pressa).
- (10 min) Tancament.** Cada estudiant escriu la seua pròpia **regla personal antifrau** en una frase per a apegar-la a la funda del mòbil. Exemples reals que ixen en classe: “*Cap banc em demanarà mai el PIN per un enllaç*” o “*Si tinc pressa, és trampa: respire i entre jo a l'app*”.

Per al professorat

Solució orientativa: **1, 3 i 4 són frau** (phishing i smishing); **2 i 5 són legítims** (no demanen claus ni dades, sols informen). El missatge 5 és el més interessant per a debatre, perquè pareix alarmant però és just el que fa un banc de veritat: avisar sense demanar res. Insistix que el senyal definitiu és **em demanen claus o que punxe amb urgència?** Si la resposta és sí, és trampa.

Avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Classificació correcta	Encerta frau/legítim en almenys 4 dels 5 missatges	30 %
Senyals detectats	Identifica les pistes concretes que delaten cada engany	35 %
Acció correcta	Proposa la resposta segura (no punxar, verificar pel canal oficial)	25 %
Regla personal	Formula una norma antifrau clara i aplicable	10 %